

Hoe 't allemaal begon... Petrus vertelt

Preek Open Thuis Drachten - 22 juli 2018

Raymond Sluitman

Goedemorgen,

Op het Sint Pietersplein in Vaticaanstad staat de zogenaamde Sint-Pietersbasiliek. Volgens velen de mooiste kerk ter wereld. Niet dat ik er ooit geweest ben – nog niet – maar dat is wat ik gehoord heb. Nou staat er in die basiliek een groot bronzen beeld van de apostel Petrus. En de rechtervoet van dit Petrus-beeld steekt een beetje uit en wordt vaak door Rooms-Katholieke pelgrims aangeraakt en gekust als een uiting van devotie, van verering. En als gevolg daarvan is deze voet door de eeuwen heen behoorlijk afgesleten. Nou hebben wij evangelische christenen meestal weinig behoefte om de voeten van een beeld te kussen of zelfs maar aan te raken, maar toch, in deze prekenreeks, deze zomerserie, willen we met elkaar wel degelijk dicht bij Petrus komen. De mens, de leerling van Jezus, de apostel en uiteindelijk de martelaar, we willen hem naderen, naar hem kijken en van hem leren.

Als inleiding wil ik vandaag spreken met Petrus' stem, vanuit zijn perspectief horen hoe Zijn avontuur met onze Heer begon. Om hem zo dichterbij te halen. Ik hoop hiermee een verfrissende basis te leggen voor deze vakantieperiode waarin jullie je verder gaan verdiepen in het leven van Petrus. Vandaag zullen we zien dat hij niet een heilige is, die wij slechts van gepaste afstand mogen vereren, maar dat hij net zo echt is als één van ons, zoals wij hier in de zaal zitten. Zoals ook wij allerlei gedachten hebben, zoals ook wij een karakter hebben dat wij meenemen in onze omgang met God.

Laten we naar Petrus luisteren.

Mijn dagen met de Meester. Hoe fantastisch waren die, maar hoe pijnlijk ook. De Meester maakte mij een nieuw mens. Hoe Hij dat deed? Met liefde en soms met harde hand, maar Hij deed 't. In mijn leven was er een groeiende onthulling van wie Hij was en van wie ik was, tot ik ten slotte brak en Zijn genade echt ging begrijpen. Ook toen Hij eenmaal bij ons wegging, was Hij nog steeds met mij aan het werk door Zijn Geest.

Ik ben de man van de eerste preek nadat de Heilige Geest de profetieën uit het eerste testament vervulde. Maar ik ben ook de man die later door Paulus gecorrigeerd werd omdat ik de genade van de Heer niet helemaal leek te begrijpen. Gelukkig heb ik dat beeld nog kunnen herstellen toen ik samen met de andere apostelen en oudsten een

beslissing moest nemen over wat we nou wel en niet mochten verwachten van jullie, de niet joodse gelovigen.

Er is zoveel hè dat ik zou kunnen vertellen en ik heb me afgevraagd, waar ik moet beginnen. Maar ik denk dat ik 't beste bij mijn naam kan beginnen. Kijk, wat ik bedoel is dit. Voordat ik Jezus ontmoette was ik Simon, daarna werd ik Simon Petrus en toen uiteindelijk werd ik Petrus. Misschien grijp je wat ik bedoel, maar luister maar, 't wordt wel duidelijk.

Mijn naam was heel gewoon, net als alles aan mij eigenlijk. Ik denk dat je me daarom wel mag. Mijn jongere broer Andreas en ik waren vissers. We hadden een goed lopend bedrijfje. Ik had een mooi huis vlakbij het meer van Galilea. En daar leefde ik samen met mijn vrouw en mijn schoonmoeder. Net als alle joodse jongens was ik onderwezen in de wet, ik leefde onder de onderdrukking van de Romeinen en ik verlangde naar vrijheid. Net als jij leefde ik mijn kleine leventje te midden van een wereld met enorm grote problemen.

Het was de tijd van Johannes de Doper, Hij had net gepreekt over bekering. En velen trok hij naar zich toe. Maar mij niet hoor. Ik had werk te doen, er moest gevist worden. Andreas mijn broertje ging wel en hij was daar op die dag, dat Johannes zei: "Daar... daar is het lam van God, dat de zonde van de wereld wegneemt," (naar Joh. 1:29 - NBV) terwijl hij wees in de richting van Jezus van Nazaret. Jezus nodigde Andreas toen uit om te komen kijken waar Hij op dat moment verbleef. Meteen daarna kwam Andreas bij mij en vertelde vol enthousiasme dat hij de Messias gevonden had. Hij nam mij met zich mee en toen... toen ontmoette ik Hem. Ik zal nooit vergeten hoe Hij naar mij keek en wat Hij toen zei: "Jij... jij bent Simon, de zoon van Johannes, maar voortaan zul je Kefas heten." (Joh. 1:42 - NBV) Ik wist natuurlijk dat Kefas 'rots' betekende in het Aramees, hetzelfde als Petrus in het Grieks. Ik denk, ik leg 't maar even uit hoor, want waar ik vandaan kom spreken we Aramees, Grieks en Hebreeuws en dat ook nog door elkaar, beetje ingewikkeld! Maar... wat Hij zei... de Messias vond mij een rots? Wow!

Daarna begon ik dingen te zien die ik niet kon geloven, maar ze gebeurde echt. Water dat veranderd werd in wijn. Jezus die tekeer ging tegen de religieuze leiders in Jeruzalem. En man, geloof me, dat waren de meeste arrogante lui die je je kunt voorstellen. Hij kon ze echter aan, Hij sprak met gezag, met autoriteit. Ik zag hoe mensen genezen werden, inclusief mijn eigen schoonmoeder. Ik hoorde demonen spreken, zelfs in mijn eigen synagoge. Ik zag hoe boze geesten vertrokken als Hij zei dat ze moesten gaan. Ik zag zowel arme als rijke mensen, mannen en vrouwen, geleerde mensen en arbeiders zoals ik, naar Hem toekomen en Hem volgen. Maar ik zag ook, hoe mensen van alle slag Hem probeerde voor hun eigen karretje te spannen, terwijl ze Hem niet echt wilde volgen.

Op een keer zei Hij: "Ik ben het brood dat leven geeft, wie bij mij komt zal geen honger meer hebben en wie in mijn geloof zal nooit meer dorst hebben." (naar Joh. 6:35 - NBV) Realiseer je je wat dat betekent? Onze diepste behoeften, die we misschien met allerlei zaken proberen te vervullen... Jezus wil daarin voorzien als we bij Hem komen. Nou als Simon was ik zeker hongerig. Ik wilde dat leven, waar Hij het over had. Met dat verlangen volgde ik Hem. Ik geloofde in Hem. Maar er was nog zoveel Simon in mij. Ik geloofde wel, maar, ik wist niet echt waarin ik geloofde of in wie ik geloofde. Hij was als een vis die ik aan de lijn had en die anders was dan welke andere vis dan ook. Of misschien beter gezegd, ik was die vis en Hij had mij aan de lijn. "Jij bent Simon, de zoon van Johannes, maar voortaan [zal je naam rots zijn]." (naar Joh. 1:42 - NBV) Kom, volg mij, Ik zal van jou een visser van mensen maken (naar Mat. 4:19 - NBV) Die woorden zijn me zo ontzettend bijgebleven, ze waren de start van de werkelijke verandering in mij.

Laat ik je dit vertellen... op een keer vroeg de Meester ons: "Wie ben Ik volgens jullie?" (Mat. 16:15 - NBV) Ik – altijd een beetje haantje de voorste – antwoordde meteen en zei: "U bent de Christus, de Zoon van de levende God." (Mat. 16:16 - HSV) En weet je wat Jezus toen zei? Hij zei: "Jij bent Petrus, de rots waarop ik mijn kerk zal bouwen, en de poorten van het dodenrijk zullen haar niet kunnen overweldigen." (Mat. 16:18 - NBV) Je snapt wel hè, dat ik erg trots was, toen Hij dat zei. Maar hoe kon ik ook anders, dan belijden dat Hij de Christus, de Messias was. Ik bedoel, wanneer je in de Bijbel leest over mij, dan lees je dat ik er bij was, bij de verheerlijking op de berg, toen Mozes en Elia verschenen en wij een stem hoorde die zei: "Dit is mijn geliefde Zoon, in Hem vind ik vreugde. Luister naar Hem!" (Mat. 17:5 - NBV) Ik was daar bij. Ik was erbij toen Jezus zei: "De Vader en Ik zijn één." (Joh. 10:30 - NBV) Ik was erbij, toen ze stenen oppakten om Hem te stenigen. Ik kon er gewoon niet om heen. Dit was... dit is de Messias. En zo werd de Simon in mij Simon Petrus. Twee mensen in mij die worstelde om één man te worden.

Maar het waren niet allemaal hoogtepunten. "Op een gegeven moment vertelde Jezus ons dat Hij veel zou moeten lijden door toedoen van de oudsten, de hogepriester en de schriftgeleerden." (naar Mat. 16:21 - NBV) En dat Hij zelfs gedood zou worden. Oké, Hij zei ook nog dat Hij drie dagen later weer opgewekt zou worden uit de dood, maar dat hoorde ik al niet meer. En misschien, kon ik dat toen ook nog niet echt horen. Ik voelde me in ieder geval boos worden. Eindelijk hadden we een Messias die ons van de Romeinen zou bevrijden, het Koninkrijk was in zicht en nu... nu zou Hij alweer van ons afgenomen worden. Dus wat deed ik, ik sprak Hem bestraffend toe, ik wees Hem terecht. Is er hier iemand vanochtend die God weleens bestraft heeft... ik deed 't. En Zijn reactie op mijn woorden deed me beseffen dat ik nog steeds heel erg Simon was.

"Ga terug, achter mij, Satan!", zei Hij, "Je denkt niet aan wat God wil, maar alleen aan wat de mensen willen." (naar Mark. 8:33 - NBV) Au! Dat deed pijn.

Hij vertelde verder dat: "Wie Zijn volgeling wil zijn, zichzelf moet verloochenen, zijn kruis op zich moet nemen en zo achter Hem aan moet komen. Want ieder die zijn leven wil behouden, zal het verliezen, maar wie zijn leven verliest omwille van Hem en het evangelie, die zal het behouden." (naar Marc. 8:34-35 - NBV) Ik voelde in mijn hart dat ik alles al verlaten had. Ik had alles opgegeven, ik volgde Hem. Wat wilde Hij nog meer? Wat kon ik nog meer geven? Maar 't werd nog erger. Alles wat Hij had gezegd over dat lijden, begon werkelijk te gebeuren. Niet dat ik daar ooit echt aan getwijfeld had, ik bedoel, Hij was de Messias, dat wist ik. Maar je kunt veel geloven over Jezus en Hem toch niet kennen. Ik spreek uit ervaring.

Neem die week voor Pesach... jullie Pasen... op die donderdag daarvoor wilde Hij van ons allemaal de voeten wassen. Opnieuw reageerde ik nogal heftig, ik zei: "O nee, mijn voeten zult u niet wassen, nooit!" (naar Joh. 13:8 - NBV) Ja sorry hoor, dat was toch niet zo raar gedacht, ik bedoel iemand die boven je staat, tegen wie je opkijkt, knielt voor je neer en wil je voeten wassen... maar toen zei Hij: "Als ik je voeten niet mag wassen, kun je niet bij mij horen." (naar Joh. 13:8 - NBV) Snel probeerde ik mijn domme opmerking toen nog te herstellen en zei: "Heer, dan niet alleen mijn voeten, maar ook mijn handen en mijn hoofd!" (Joh. 13:9 - NBV) Ik dacht, dan maar alles hè, dan zit ik in ieder geval veilig. Want tuurlijk wilde ik bij Hem horen. Maar Hij zei: "Wie gebaad heeft, heeft 't slechts nodig dat zijn voeten worden gewassen." (naar Joh. 13:10 - HSV) Ik hoorde de diepere betekenis. Ik was nog niet helemaal zuiver, niet helemaal schoon. Er was nog steeds veel 'Simon' en weinig 'Petrus'. Meteen daarna sprak Hij over verraad. Iedereen zou Hem verlaten. Nou het enige waar ik echt trots op was - en ik was een trots man - was mijn loyaliteit. Ik was loyaal, ik was plichtsgetrouw. Dus vertelde ik Hem: "Misschien zal iedereen u afvallen, maar ik nooit!" (Mat. 26:33 - NBV) Kom op, hoeveel verkeerde dingen kan iemand zeggen tijdens één maaltijd? Jezus reageerde op mijn belofte en zei: "Ik verzeker je: deze nacht zul je, nog voor de haan gekraaid heeft, mij driemaal verloochenen." (Mat. 26:34 - NBV) Uiteraard ging ik ook hier tegenin hè! Ik zei: "Al zou ik met u moeten sterven, verloochenen zal ik U nooit." (Mat. 26:35 - NBV)

Jullie weten wat er die nacht zou gebeuren. Was 't trots die mij naar deze val leidde? Ik vind het nog steeds pijnlijk om over te praten, maar die nacht zou ik Jezus kei-hard afwijzen! Bij Zijn arrestatie in de hof van Getsemane stond ik nog voor Hem op, althans dat dacht ik, ik hakte het oor van Malchas af, de knecht van de hogepriester. Maar Jezus genas die man meteen weer, dus dat was ook al niet echt zinnig. Daarna volgde ik de stoet naar het huis van de hogepriester. Op de binnenplaats probeerde ik niet echt op te vallen, maar op een gegeven moment komt er toch een meisje naar me toen en en die zei... en natuurlijk veel te hard: "Jij hoorde ook bij die Jezus uit Galilea!"

(Mat. 26:69 - NBV)¹¹ Ik loog en zei dat ik niet wist waar ze het over had. Daarna ging weer een ander rondbazuinen: "Hé, die man hoorde bij Jezus van Nazaret." (naar Mat. 26:71 - NBV) Ik dacht, nee niet weer zo één en zei meteen zo iets als: Nee man... Ik ken die Jezus helemaal niet!" (naar Mat. 26:72 - NBV) Later die nacht, weer iemand... mijn accent zou mij verraden. Ik werd zo bang, dat ik uit pure wanhoop begon te vloeken en opnieuw schreeuwde: "Ik ken die man niet!" (Mat. 26:74 - NBV) En onmiddellijk, terwijl ik nog sprak, kraaide de haan." (naar Luk. 22:60 - HSV) Precies zoals Jezus had voorspeld. Ik zal dat vreselijke geluid nooit vergeten. En op dat moment zie ik van afstand hoe Jezus zich omdraaid en en mij recht aankijkt. Weet je nog wat ik zei over die blik toen ik Hem de eerste keer ontmoette, toen Hij zei dat mijn naam Petrus zou zijn? Nu keek Hij mij opnieuw aan. Zo'n drie jaar later. En dit keer deed Zijn blik mij pijn. En ik was zeker geen Petrus, ik was een mislukking. Ik kon op dat moment niets anders meer dan wegrennen. Compleet gebroken!

Later zou ik in mijn brief schrijven, dat beproevingen bedoeld zijn om ons geloof te testen en te zuiveren. Maar dat wist ik op dat moment nog niet. Een mens die faalt is niet een complete mislukking. Onze God gebruikt alle dingen, zelfs onze zonden en onze zwakheden om ons te brengen tot een nieuwe werkelijkheid, een werkelijkheid waar we ons eigen leven leven verliezen en dat van onze Heer vinden.

Dus ik was Simon en ik werd Simon Petrus. Ik zal je nu vertellen hoe Jezus het afmaakte. Hoe zou ik die man worden die zijn leven zou inzetten voor het evangelie, die een visser van mensen zou worden, een Petrus, een rots?

Het gebeurde op de eerste dag van de week. We hadden ons samen met de anderen opgesloten in huis, vanwege angst, vanwege pijn en misschien ook vanwege verwarring. Weet jij hoe het is om schuld te moeten dragen? Weet jij hoe het voelt om je beste vriend, degene die, in je leven het dichtst bij je staat, zo hard te laten vallen, op zo'n cruciaal moment? Ik wist het en ik ging er aan kapot. En toen kwam Maria Magdalena aangerend met de belachelijke boodschap dat Hij niet in het graf was. Eén moment dacht ik, dat bestaat niet en het volgende moment sprong ik op, ging naar buiten en begon te rennen. Johannes die wat jonger was rende mij voorbij. Van alles schoot door mij heen. Ik had gezien dat Jezus in het graf gelegd was en dat deze afgesloten werd met een steen. En ik had gezien hoe Romeinse soldaten het graf moesten bewaken. En toen kwam ik daar aan, en dat graf was leeg. Wij zagen de linnen doeken liggen, waarmee Zijn lichaam bedekt was geweest. Als een overgebleven cocon van een rups. Wat trouwens opviel was dat naast die linnen doeken, de doek die Zijn gezicht bedekt had, apart en netjes opgerold op een andere plek lag. Opnieuw waren we in shock. We realiseerden ons nog niet, dat dit was wat Hij ons voorspeld had. Tussen mijn trots en mijn eigen verlangens had ik die cruciale boodschap gemist. Kort daarna kwam opnieuw Maria rennend naar ons toe, om te zeggen dat ze Jezus had gezien. Levend!!

Toen we later die avond weer bij elkaar waren – uit vrees hadden we de deur afgesloten - stond Hij ineens, midden in de kamer, dwars door de afgesloten deur heen, dwars door de afgesloten deur van ons harten, stond Hij daar, onze Heer. Ik zag Zijn doorboorde handen, Zijn voeten. Ik zag de wond onder Zijn ribben en Hij zei: “Ik wens jullie vrede.” ^(Joh. 20:19 – NBV) Shalom. Ik zag Jezus opgestaan uit de dood!! Echter de vreugde en verwondering over deze opstanding uit de dood, werden al snel weer overschaduwde door mijn schuldgevoel, door mijn zonden. Wilde Jezus mij nog kennen? Hoe gek het ook klinkt, ik besloot om terug te keren naar het vertrouwde, ik ging weer vissen. Dat was de enige activiteit waarvan ik wist dat ik er niet in zou falen. En ik overtuigde zelfs anderen. En zo werd ik opnieuw Simon. Simon de visser. Die eerste nacht dat wij weer aan het vissen waren vingen we natuurlijk helemaal niets hè. En na een nacht ploeteren zagen we Hem staan, aan de oever. Niet dat we al doorhadden hoor, dat Hij het was. Maar Hij riep: “Hebben jullie iets te eten.” ^(Joh. 21:5 – NBV) Wij riepen van niet. “Werp het net dan uit aan de rechterkant van het schip en u zult vinden, riep Hij.” ^(naar Joh. 21:6 – HSV) Wij deden wat Hij zei en vingen zoveel vis dat wij het net niet meer aan boord konden trekken. Toen zei Johannes tegen mij: Het is de Heer! Mijn hart sloeg even over. Kwam Hij hier voor mij, voor ons? Na alles wat er gebeurd was. Impulsief als ik altijd geweest ben, sprong ik meteen in het water en zwom naar Hem toe. Ergens diep verborgen onder mijn schuldgevoel was er dat enorme verlangen naar Hem. Toen ik aan land kwam zag ik dat Jezus een vuurtje gemaakt had met daarop vis en brood. Al die tijd dat wij aan het ploeteren waren op zee, was Hij bezig geweest met het maken van een ontbijt voor ons. Hij nodigde ons uit om de maaltijd met Hem te gebruiken. En na het eten boog Hij zich naar mij toe. En dat is wat Hij doet hè. In de kerk, in het leven, Hij komt dichtbij ons en houdt zich bezig met ieder van ons afzonderlijk. Hij noemde me niet Petrus, maar Hij zei opnieuw Simon zoon van Johannes. Ik weet nog dat ik dacht, dat alles wat ik eerder geweest was verdwenen was. Ik was gewoon weer Simon, een zondaar die genade nodig had. En toen, net als ik Hem driemaal afgewezen had, driemaal gezegd had dat ik Hem niet kende, vroeg Hij mij driemaal of ik van Hem hield. Ik had mijzelf vergeleken met anderen door te zeggen dat ik degene zou zijn die Hem niet zou afwijzen, maar ik was een dwaas. Je vergelijkt je leven niet met dat van een ander als het om de zaken van God gaat. Het woord dat Hij gebruikte toen Hij mij vroeg of ik Hem liefhad was agapè, het woord voor de verbondsliefde. Ik zei Hem dat Hij wist dat ik Hem liefhad, maar ik kon dat woord niet gebruiken, echt niet, ik gebruikte een woord dat meer met vriendschap te maken heeft. Dat was alles wat ik kon doen. Ik wist dat Hij zo kon liefhebben, maar ik kon het niet. Mijn leven draaide enkel om mijzelf. En man, ik was er zo moe van. Toen zei Hij ook nog dat ik Zijn schapen moest weiden. Riep Hij mij om herder te zijn voor zijn mensen? Hoezo, ik was uitgespeeld, ik was 't niet waard. Ik was een zondaar. Maar opnieuw vroeg Hij, heb je mij lief Simon? En weer gebruikte Hij dat ene woord. Als uit het veld geslagen reageerde ik op dezelfde manier. En weer

zei Hij, dat ik Zijn schapen moest weiden. Toen vroeg Hij het een derde keer en ditmaal gebruikte Hij het woord voor liefde dat ik gebruikte, het enige waar ik ja op durfde te zeggen. Ik begon in te zien dat ik niet echt Zijn vriend kon zijn, totdat ik Zijn onvoorwaardelijke liefde kon accepteren. Ik kon niet gebruikt worden, zolang ik bleef liggen in mijn zonden en schuldgevoel. Ik kon niet Petrus zijn, totdat Simon gekruisigd was. Toen zei Hij: "Volg mij." (Johannes 21:19 – NBV)

En zo zou Simon uiteindelijk de man worden die wij kennen als Petrus.

Met deze interpretatie heb ik het leven van Petrus neer willen zetten vanuit een andere hoek dan dat we vaak gewend zijn. Uiteraard heb ik invulling gegeven aan zaken die we niet precies weten over Petrus en heb ik zijn karakter hier en daar vorm gegeven op een manier waarvan ik denk dat die het beste bij Petrus past. Of het helemaal zo geweest is weten we natuurlijk niet, maar wat ik wel hoop is dat jullie zijn menselijkheid hebben herkent, dat hij door dit verhaal dichterbij gekomen is, dat Petrus, dikwijls vereerd als heilige, bovenal mens was, dat hij net als jij een karakter meenam in zijn relatie met de Heer en dat hij evenmin als jij, in staat was om uit eigen kracht Jezus te volgen tot in het uiterste. Jezus wist het al, en Hij weet het ook van jou. Maar laat het verhaal van Petrus je dan bemoedigen dat God trouw is. We zien dat in het leven van Petrus en we mogen dat gaan zien in ons eigen leven. God is trouw, we kunnen altijd weer bij Hem terugkomen.

Het verhaal van Petrus was echter nog niet afgelopen. Je kunt nog veel over hem lezen in het bijbelboek Handelingen. Wat echter niet meer in de Bijbel staat, is het einde van Petrus' leven. Volgens de kerkhistoricus Eusebius, zou hij in 67 na Christus gekruisigd zijn op wat wij nu kennen als het Sint Pietersplein in Vaticaanstad, vlakbij zijn graf en het bronzen beeld met de afgesleten voet, waarmee ik deze preek begon. Volgens Eusebius zou hij op eigen verzoek ondersteboven zijn gekruisigd, omdat hij zich niet waardig achtte, op dezelfde manier te sterven als zijn Heer.

Wat mij in het verhaal van Petrus erg aangesproken heeft is die ene uitspraak van Petrus, en nee zo staat ie niet in de bijbel, de uitspraak, dat het eigenlijk altijd om hemzelf was gegaan en dat hij daar zo moe van was. Dit spreekt mij aan omdat ik dit ook terugzie in mijn eigen leven, in mijn huwelijk, in mijn werk, alles draait altijd om mij, om onszelf. Onze cultuur en tijd roept dat ook voortdurend, het gaat om jouw carrière, geloof in jezelf, jij moet er wat van maken, als jij maar gelukkig bent, het moet goed voelen, ik, ik, ik, ik, ik. En de bijbel, Jezus, roept ons op om ons leven juist af te leggen, te verliezen, opdat we Zijn leven zullen vinden.

Wat voor mij de kern is van dit verhaal is dat zelfs Petrus, die drie jaar lang met Jezus opgetrokken is, die overal met zijn neus bovenop heeft gestaan, die in woorden en

dadem Hem volgde, dat zelfs hij, toen het er op aankwam het niet redde. Dit staat volgens mij symbool voor de mensheid. Als het erop aankomt, redden wij het niet. En dan is dat aan de ene kant een pijnlijke realiteit, maar aan de andere kant de hoop van dit verhaal, omdat het uiteindelijke doel is dat Jezus het in ons gaat doen, dat wij loslaten en overgeven, tot Zijn eer en glorie.

Amen.

Geschreven als inleiding op een preken-serie over de apostel Petrus.

Met dank aan Mariëlle Sluitman.

Geïnspireerd door een 'first person expository sermon' van Michael Milton.